

CONSTANȚA

APARE DUMINICA

20 bani numărul 20

Administrația: Strada Mircea cel Mare No. 33

Abonamentul 10 lei pe an

„AUTORUL“

Toată lumea a cetit despre niște pretinse agitații bulgărești în Dobrogea, acum 6 ani, pe care noi le-am desmintit, ca neexistente. Toată lumea scie de o mare agitație a Românilor ardeleni, strinși la Medgidie, unde au iscălit un lung memoriu contra administrației județului, în urma căreia a fost numit, în 1897, ca prefect d-l Luca Ionescu, dar nu toată lumea a bănuțit ce era la fundul acestei agitații, mai ales în urma ordinului ministerial, afișat prin toate satele și lipit pe toate zădurile orașelor, că s'a revocat dispoziția de stergerea Românilor ardeleni din listele electorale.

Ziceam în numărul ziarului nostru de la 7 Februarie anul 1899: *«In realitate atât așa numitele «agitații bulgărești» cât și mișcarea și adunarea Românilor la Medgidie, cu Memoriul alcătuit acolo, ȳice-se, n'au avut o bază avuabilă. Zicem numai atât: totul a fost ca să se schimbe prefectu, rămânând să producem, dacă ar mai fi nevoie, dovezi palpabile, că mijloacele întrebuintate spre acest finit n'au fost cinstite; — vedeți, nu ȳicem «intrigi josllice și manopere revoluționare», după cum, de sigur, decepționat, la rëndul său, a făcut-o un mare și autorizat ziar al partidului pe care d-l Luca Ionescu îl reprezintă în Dobrogea».* — Acest ziar era «Drapelul».

Toată agitația, de pe atunci, n'a fost de cât niște *intrigi josllice* și *manopere revoluționare*, ca d-l Luca Ionescu, care eutrierasă toată Dobrogea, în calitate de Inspector administrativ, să devie prefect, ceia ce s'a și îndeplinit la Iulie 1897.

Cedând curentului general, artificial făcut favorabil d-lui L. Ionescu, ne-am resignat, îngăduind administrația d-sale, cum am făcut-o tuturor noilor numiți de guvern în capul autorităților dobrogene, mai ales că d-sa venea aci, «ales și trimis» de M. Sa Regele — în urma miilor de reclamații și delegațiilor trimise la București, în cestiă armanelor, până când ne-am desamăgit complet, asupra tuturor falaciosităților cu care impuiase urechile localnicilor; până când ne-am convins, că fostul ajutor de primar din Ploești nu era de cât un politician ordinar, un reclamațiu de mahala, căruia nici un mijloc nu-l repugnă, numai să parvie la scop: îmbogățirea cu ori-ce preț.

I-am adus aminte atunci, fiind încă prefect, de: *minciuna celor 10 sate noi, românești, pe granița Bulgariei; de înființarea unei școle de agricultură și de administrație; de drumul de fer spre Mangalia și portul acelu oraș; de compromiterea cartierului românesc; de îndelâtnicirile vecinice de exploatarea de carieri; de panamaua de la administrația financiară; de furturile de cireți de vite, descoperite la Anadolkiol; de înlocuirea d-lui Pariano la presidenția consiliului județian prin socrul d-sale Irimia Er. Popa; de insinuațiile ce ni se strecura cu taurul județului, cumpărați de fostul vice-președinie al Consiliului județian, d-l Schina; de o intervenție diplomatică pentru niște plăți de muncitori, și multe alte intrigi contra lui Eust. C. Schina, primar pe atunci în Constanța.*

Scie bine d-l Luca Ionescu că orașul și județul Constanța nu e sat fără câini, să se plimbe fără

ciomag; cu toate aceste, năravul din fire n'are lecuire: *intriga josllice* și *duplicitatea* au reapărut cu o sfruntare și mai mare.

De astădată îndrăzneala a mers mai sus, amestecând persoana unui ministru în noroiul politicei sale de miel rēsbunări locale, — punând în gura unui venerat bătrân, înalt și vechiu demnitar al statului, cuvinte și admonestațiuni, la adresa unui localnic, pe care suntem siguri că nu le-a pronunțat; dinpotrivă.

Toată Constanța scie de această mărșavă calomnie; totă Constanța o infierează. Suntem siguri că ministrul, pus în cunoștință, a infierat-o asemenea, cum suntem siguri că a infierat purtarea secretarului său general în cestiă Murfatlarului și Șiriului. — De aci *dezistarea* d-lui Luca Ionescu de la afacerile județului și orașului Constanța, dezistare pe care singur, mai ȳilele trecute, a trimbițat-o în oraș, sub cuvânt că e desgustat cele ce se petrec aci.

Dacă d-sa e desgustat, de stupearea generală produsă aci de faptele sale și alor sei, ce trebuie să zică oamenii de bine, de crahul moral de care e isbită autoritatea română și prestigiul ce i se cuvine? de **autorul** intelectual și material al acestui crach?

Soluțiunea ar fi: distrugerea cuibului ce a otăvit localitatea; și ne vom sili a obține această operațiune de asanare, spre reabilitarea românismului dobrogeam.

P. GRIGORESCU.

PLEVNA CONSTANȚIANA

Pătrunși de apelul d-lui Prim-ministru, dintr'una din ședințele Camerei deputaților, ne-am oferit, în lipsă de alte organe de ajutor, să descoperim *Plevna internă* din Constanța, pe care toată lumea o vede și-i simte acțiunea pustiitoare de moravuri, afară de guvernanți.

Arătăm astăzi potecile pe cari s'ar putea pătrunde într'nsa, 'i descoperim pe comandanți și statul lor major, și vom continua a-i descrie și interiorul, după care se va vedea dacă se încumete cineva să întreprindă distrugerea ei: ori toate vorbele din discursul rostit sunt un simplu cântec de școală: «Fii ai României!».

Domnii miniștrii actuali știu de marile lucrări dezeci de milioane din Constanța: ale portului, tunelului, liniei ferate noi Saligny-Constanța, cu gara oraș, palatul administrativ, cazarmele, sprijinirea malurilor, chiar aceste din urmă pentru mai multe milioane.

Era aci, prefect, pe timpul regimului liberal trecut, d-l D. Quintescu, actualul prefect, Ce s'a făcut—conducătorii ziarului «Drapelul» o știu mai bine—ce s'a dres, a venit în locul actualului secretar al ministerului de interne, d-l Luca Ionescu.

Cât a stat aci, ca prefect, d. Luca Ionescu n'a făcut de cât explorări de petrii, pe *dealuri și văi*, însoțit de inginerul județului d-l D. Bănescu și de câte un agent silvico-domenial, de cele mai multe ori șeful ocolului Constanța, sau să ducea în concediu, chiar când se ancheta aci o mică Panama, la administrația financiară, cu rezultate atât de funeste, dar, se înțelege, numai pentru cei mici. Aū vorbit la timp ziarele de toate aceste.

Ca prim rezultat al acestor umblete, prin județul Constanța, d-l D. Bănescu, inginerul șef al județului, iea în arendă, pe 20 ani, cu contract în regulă, legalizat de tribunal, cariera de granit, descoperită la Cierăcci, neexploată încă; un frate al d-lui D. Bănescu, profesor, nu șeim unde, la Buzeu sau București, iea în concesiune de la

Stat, cariera de peatră, de cioplit iespeși, trepte, muloane etc., de la Carol I, pe timp de 25 ani.—o *carieră cu peatră aparentă, la suprafață, prin urmare supusă licitație publice*—dar pe altă dată acest subject; un nepot al d-lui Bănescu, Leonte, piher în serviciul d-lui Bănescu, iea prin bună învoială cu Primăria de Alacapu, plasa Medgidie, cariera de peatră din vatra satului, la distanță de 400 metri de linia ferată, pe timp de 10 ani, cu o redevanță pentru comuna, parenis-e, de 10 bani de metru, de unde s'a estras peste 150.000 metri cubi peatră măruntă, pentru noua linie, care stă încă și astăzi pe loc, plătită însă de Direcția C. F.; lucrarea liniei fiind părăsită.

În timp, d-lui C. Pariano, Președintele consiliului județian, i se face viața nesuferită în capul județului, și e înlocuit cu d-l Irimia Er. Popa, care intră în vultoare, luând și dincesul Cariera comunală, din vatra satului Canara, peatră de muloane, necesare tunelului, dirijat de un nepot al d-lui Popa, inginerul Pâslă.

Cum s'aū dat aceste două cariere comunale, ambele *aparente*, prin buna învoială? aci apare pe față amestecul «autorului», d-l Luca Ionescu, prefectul județului pe atunci.

Astăzi cariera Carol este pe numele D-lui Irimia Er. Popa, socrul d-lui L. Ionescu, după ce a fost trecută pe numele D-lui M. Frangulea, antreprenorul lucrărilor podului de 150.000 de lei de la Dervent.—despre care vom vorbi altă dată—iar cea de la Alacapu, luată la Stat, cu respectarea primului contract, este pe numele d-lui M. Frangulea. Tovărășia e evidentă.

Dar compania a trecut hotarele. Era vorba să se facă drumul de fer spre Tulcea și Mangalia.—Ar mai fi luate în concesiune, de această companie, alte 24 de cariere, pe liniile proiectate. Aceasta nu o șeim; rămâne să se verifice lucrul la Ministerul Domeniilor, în cât privesc pe cele ale Statului.

Cu aprobarea fostului prefect, d-l Luca Ionescu, inginerul Bănescu, pe numele său, a luat în întreprindere planurile mai multor orașe din județ, Ostrov, Mangalia, Cernavoda, încasând circa

30.000 lei, plus alte 10.000 lei de la privigherea lucrării celor 12 localuri de școli construite în județ, și alte mii de lei de la aceeași lucrare, asupra bisericilor construite; toate aceste în timpul d-lui Luca Ionescu.

Legile organice trebuie să interdică undeva ca inginerii județelor și președinții consiliilor județiene să fie antreprenori de cariere ori furnisori de materiale, ori ca funcționari plătiți să iea întreprinderi private, pe când inginerii rămași fără serviciu aū trebuit să plece în toată lumea.—Tribunalul de Tulcea a dat o sentință contra inginerului Vêrgoliei, care pretindea bani pentru planul orașului Babadag, și acel inginer al județului vecin a rămas fără bani, cu tot contractul ce avea.

Credem că e destul de precis, apropiat. Mai rămâne să facem atent pe d-l Prim-ministru, căruia ne-am adresat, că d-l Bănescu e chiriașul vilei de aci a d-lui I. I. C. Brătianu, ministrul lucrărilor publice.

Vom continua.

X.

Lucrările Camerei de Comerțiu din Constanța

Între lucrările importante pe cari Camera noastră de comerțiu a avut să le resolve, aflăm că comisiunea permanentă a Camerei a terminat atât studiul proiectului de lege al burselor.

În ceea ce privesc modificările tarifului vamal, aflăm că Biroul Camerei noastre de comerțiu, a luat dispozițiune ca această lucrare de mare importanță a comisiunei permanente a camerei, să fie publicată zilele acestea în Buletinul camerei și să fie dată spre studiere și Camerei de comerțiu de Tulcea, pentru ca pe urmă să vină din nou în dezbaterile adunării generale a Camerei și apoi lucrarea să se trimită Ministerului de Comerțiu.

Față cu importanța ce presintă pentru comerțul nostru dobrogén intervenirea unui tarif vamal care să protegă într'un mod indestulător, între a tele, și produsele solului nostru, nu putem de cât să atragem serioasa atențiune a tu-

tulor comercianților și economi de vite și să li invităm de a studia cu deamănuntul tariful în cestiune, trimițând Camerei noastre de comerț, observațiunile D-lor.

O altă cestiune care se va discuta în ședința Camerei de comerț din 20 curent, în afară de legea burselor va fi și propunerea D-lui Berberianu relativ la înființarea de către Stat a două loterii anuale în valoare de 10.000.000 lei, loterii din care statul ar încasa un milion și jumătate și ar face ca să rămână în țară sumele colosale care anual se trimit din țară pentru loteriile streine.

De asemenea mai aflăm că în ceea ce privește transportul mărfurilor, Camera de aci, a cerut ca Constanța să fie pusă pe același picior de egalitate cu Brăila și Galați, în ceea ce privește modul de taxare al mărfurilor. Până în prezent, tona kilometrică de mărfuri pentru Constanța, costă mai mult de cât dacă aceeași marfă ar fi trimisă la Brăila sau Galați.

Asupra acestei nedreptăți ce se face Constanței, D-l Ion Berberianu vice-președintele camerei de aci a avut ocazie să-l vorbească d-lui Ministru al Comerciului care i-a promis că va studia chestiunea și o va rezolva într'un mod satisfăcător.

„Un cetățean indignat”

Primum dela un amic din Cerna-voda următorul articol:

Mi se pare curios modul cum un domn oare-care ascuns sub un *„Cetățean Cernavodean”* (?) insultă pe d-l Director al școlii din Cernavoda, prin panfletul *„Steaua Constanței”*.

Datoria mea de om și prieten al d-lui Director mă obligă a lua cuvântul și a lămuri lucrurile: Să analizăm tot ce spune *„Indignatul cetățean”* și să vedem cât adevăr cuprinde; căci ar fi nedrept și păcat, să lăsăm un om să spue minciuni, fie din nepricepere, fie din neștiință. Nu știu, câtă anume competență o fi având *„cetățeanul”* în domeniul psihologiei dar din cele debitate de D-sa reese clar, *„că ar putea cere banii îndărăt profesorului d-sale”*.

„Mania sa este serbările școlare”, zice cetățeanul *„pentru ce?”*

„nu știu” etc. Te rog cetățene ca să te lămurești citește Albina, acolo d-l Calenderu explică foarte clar lucrul: te cred eu că nu știu... lasă... parcă toată lumea poate să știe totul? — Știi ceva iubite cetățene? dacă nu pricepi... sau... nu știu ceva — mai bine tac din gură pentru că poți în felul acesta câteodată, să treci chiar de om cu pricepere.

Eu — zău că te cred, și te compătimesc, dar ce să-ți fac? *Natura e ingrată cu unii oameni*.

Să revenim la chestiune, ca să te lămuresc și pe d-ta, dar mai cu seamă să arăt oamenilor pe care D-ta i-ai indus în eroare, cât ești de mincinos. — (Scuză cetățene că așa se zice pe la noi oamenilor ce nu spun drept).

Serbări pentru biblioteca școlii nu s-au dat, apoi d-l director a *dăruit* cărțile sale bibliotecii, lucru ce am făcut atât eu cât și *Jean Bart* cunoscutul și simpaticul scriitor, cât și D-l H. Sanielevici licențiat în litere și filosofie, actualmente în studiu ia Berlin, cât și D-l Cristea din localitate și alții care au fost drag și cu tragere de inimă pentru asemenea folositoare.

Onorabile *„Cetățene”* serbări în folosul mobilierului nu s-au dat, dar tot noi cei cu drag și dor de a vedea noile generații mai vrednice de cât D-ta, am făcut prin liste de subscripție, gimnastică la copii, (paralele, fus-trampolină, catarg etc.) pentru care sunt acte cu archiva școlii... Lampa la care ar trebui să te luminești și D-ta, e pusă în cl. III și-i cumpărată în 7 lei 50; dar mintea d-tale, turbure n'a putut pricepe ce slujbă poate aduce asemenea lucru; uite să-ți spun eu:

Ea a servit școlarii săraci să-și învețe lecțiile după orele de clasă, și e destinată pentru luminarea săleii, unde cu d-l Director am organizat în fiecare Sâmbătă seara *„Șezători”*, pentru a mai sta de vorbă relativ la cele ce se mai întâmplă prin lumea științifică; — te invităm și pe d-ta *„cetățene”* doar îi mai prinde ceva. Dat-ai D-ta vre-odată pe la școală ca să afli toate astea? Dacă veniai la *„șezători”* atunci aflai că *Tolstoi* a

zis că: *„Oamenii viețuiesc prin dragostea de aproapele”*...

În ziua de 27 Ianuarie, în adevăr s'a dat servarea școlară care tocmai din potrivă cu minciunile debitate de d-ta, a fost autorizată de onor. Revizorat de Constanța cu No. 89 din 19/1 1902.

Serbarea a fost sub patronajul unui comitet unde D-l Primar al orașului a fost președinte, iar toate cheltuelile ce s-au ocașionat pentru facerea scenei (în formă de marcă a țării) care face cinste școlii și d-lui Director, și pe care d-ta de sigur nu ți-ai dat nici oboseala — nici obolul — ca s'o vești: pentru aceste, onorabile cetățene sunt acte în regulă, care acte au fost supuse comitetului încheindu-se cuvenitul proces-verbal, — pe care l vom publica în numărul viitor — iscălit de membrii Comitetului și pe care iubite și *„indignate cetățene”* le poți vedea și D-ta în archiva școlii.

Johnson.

Informațiuni

Ni se spune că înalții protectori ai Societății *„Mihaiu Viteazul”* din Medgidie, cei carora se dedeau telegrame de entuziasm la zilele festive ale societății, ar fi băgat mâinile — streine însă — până în coate, în capitalul de 70.000 lei al acelei societăți de economie, împreună cu tovarășii din Constanța. Hm! hm!! E foarte posibil. Vom vedea.

Parchetul local instruește cazul mai multor furturi de mărfuri, în care ar fi implicați vr'o 20 funcționari locali.

Când, anul trecut, prin Ianuarie eu ocazia furturilor de cărbuni, diceam, în coloanele acestui ziar, că plângerile sunt generale; că mai n'ar fi marfă care să sosească întreagă la destinație; că din fiecare vagon s'ar fura 2 — 3 mii chilogramme lemne; *„că toți funcționarii ar fi înțesați, în aceste furtisaguri, de la șeful de gară (în general) până la cel din urmă macagiu; iar că vagoanele de produse pe nicăieri nu s'ar putea obține fără 2-3 lei de vagon; — și când mai adăugam că părerea tuturor negustorilor e că nu se poate descoperi nimic *„câc”**

de la Direcție și până la ultima stație, toți ar fi înălțuiți în furturile și mițele ce se ieau prin remize regulate etc. nimenea nu ne-a dat nici o atențiune.

A trebuit ca un jurnal din București—numai aceste au privilegiul credinței—să vorbească, ca să se întreprindă o anchetă, după mutarea șefului gării.

Așteptăm rezultatul «Plevnei Constantene», ca să venim la serviciul maritim, unde, cele ce se vorbesc în public relativ la furturile ar fi fapte ce întrec toate marginile îndrăznelei.

În București a avut loc zilele acestea un tumult sângeros între meseriașii duși la Camera Deputaților, să ceară modificarea legii și între oamenii poliției, cari le-au împedat trecerea în curtea Parlamentului. Sunt mulți răniți de ambele părți și vreo 100 meseriași arestați.

Instrucția continuă. Tumultul e potolit.

Până acum încă nu s'a numit Primar al Comunei; afacerile se dirigiază de ajutorul Christea Georgescu. Cunoaștem și tactica asta de tământare. Vom reveni asupra ei.

Pavarea trotoarelor costă pe comună suma de 375,000 l., cu pavele aduse din București, plătibila în 20 ani, a 18,000 lei anual.

Planul a fost făcut de un arhitect al comunei, Maroni, căutat acum de parchet, pentru înșelăciuni prin Transvaal, unde se dice că a fugit; afacerea fiind negociată de d-l Polizu, cu primul său consiliu comunal, din trei câte s'au perindat în timpul primăriatului său.—A costat m. p. 10 lei, cu pavele din București, pe când există două fabrici de pavele aci, cari l'ar fi putut face cu jumătate preț.

O să vie vremea când orășenii vor lua cu parul—ce să mai dicem!—orî ce primar venit din București; și această vreme pare că nu e departe.

Doctorul Zisu, consilier comunal, nu mai dă pe la Consiliu. Când vom afla, vom arăta causele și ne vom spune și noi părerea asupra lor.

130 funcționari de pe listele electorale au fost contestați la tribunal. Din nefericirea contestatorului N. Cialic mai toți au censul; cei fără cens, de acum 3 ani, fiind radiați la timp de consiliu.

Consiliul de Ad-ție al Băncii de Scont din Constanța e convocat pentru Joi 21 curent, pentru modificarea și aprobarea bilanțului și alte chestiuni la ordinea zilei.

Un amic al nostru, întâlnind mai deunăzi pe d. avocat Ion N. Roman și întrebându-l dacă e exact că ar fi colaborând la ziarul local «Steaua Constanței», d-sa a răspuns:

— Nu. N-am nici o legătură cu acea foaie. Am publicat, e adevărat, câte-va articole relative la niște acte ale administrației noastre județiene, acte pe cari de almintrelea le-am desaprobat și în plină ședință publică a consiliului județian. Atât! Nici aceasta n'a însemnat vre-o preferință pentru «Steaua Constanței». Publicarea articolelor mele în acea foaie se datorește numai împrejurării că pe atunci era singura care apărea în localitate. La vre-o colaborare regulată însă

nici nu m'am gândit. Am altă ceva mai bun de făcut. Și chiar dacă timpul mi-ar permite să scriu la vre-un ziar, de sigur nu mi-si alege «Steaua Constanței», unde nu ved susținându-se idei, cu obiectivitatea ce șade bine publicistului luminat, ci făcându-se personalități, într'un limbajiu incult și barbar și atacându-se oameni de merit, pe cari îi stimez și de a căror amicitie mă mândresc.

Amicul nostru dorește și noi înregistrăm cu placere acest răspuns al d-lui Roman, ca o formală desmințire la un syon ce în tot cazul nu s'ar fi putut acredita între acei cari îl cunosc cât de puțin. — Adevărul e că d-l Roman s'a adresat directorului acestei foi, pentru motivarea votului său de la 29 Noembrie, dar ziarul nu apărea pe acel timp, cum bine se știe.

La 3 Martie va avea loc, în saloanele clubului «Ovidiu» din Constanța prima adunare de constituire a Secțiunii Societății agrare din Constanța.

Invitații și apelul a fost trimise tuturor marilor cultivatori din Dobrogea.

La Tipografia Aurora se află de vindare Registre de presentă pentru Invetatori, numai 2 lei exemplarul.

TIPOGRAFIA AURORA
FRĂȚI GRIGORIU
CONSTANȚA
 No. 26. STRADA TRAIAN No. 26.

Efectuiază ori-ce lucrări atingătoare de această artă

Prețuri Moderate

• **LEGATORIE DE CĂRȚI** •

Atelier special de incadrat tablouri.

